

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-1

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Alice Del Maschio

Software
Software

Adobe InDesign CS5

Fotografie na obálce
Cover Photography

Prusiek, lok. 25. Hrob č. 22, zlato (viz obr. 6. na str. 78)

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design s.r.o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2012
Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

máno celkem 35 zahloubených sídlištních objektů (sídlištní jámy blíže neurčeného charakteru, zásobní jámy, kůlové jamky) a na obou koncích zkoumané plochy byla zachycena kulturní vrstva o maximální mocnosti 1 metr, která byla prozkoumána metodou čtvercové sítě. V jedné poměrně nehluboké sídlištní jámě se nacházely kosterní ostatky dospělého jedince (bez dalších nálezů). Vzhledem k tomu, že laboratorní zpracování nalezeného materiálu ještě neproběhlo, je datování objektů i nálezů v kulturní vrstvě pouze rámcové. Na lokalitě se objevila keramika kultury s moravskou malovanou keramikou, kultury lužických popelnicových polí, halštatu i laténu. Během výzkumu byla v jednom z objektů objevena unikátní kostěná plastika lví hlavičky. Hlavička ležela na dně běžné, nepříliš hluboké sídlištní jámy, v jejímž zásepu byla objevena keramika z pozdního halštatu a soubor kostěné industrie.

Vendula Vránová

Resumé

Nemilany (Olomouc district). Bronze Age. Settlement. Rescue excavation.

During a rescue archaeological research in Nemilany 35 settlement features and cultural layer were excavated. The features are dated back to Moravian Painted Ware Culture, Lusatian Urnfield Culture, Hallstat and La Tène Period. An unique bone carving of lion's head with hallstat pottery were found in one of the settlement pit.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

„Kožušanská ulice“. VS. KLPP - slezská fáze. Sídlišť. Záchranný výzkum.

Od března do dubna 2011 proběhla 2. etapa výzkumu na rekonstrukci ulice Kožušanská v Olomouci –Nemilanech v délce 140 m. Na sídlišti bylo prozkoumáno v 29 sondách a čtvercích 61 objektů zahloubených v různých úrovních do kulturní vrstvy (mocné 0,4–2 m) s různě datovanými nálezy; viz. kapitola Neolit, Eneolit, Doba železná, Středověk a novověk. Lokalita leží na východním svahu terasy nad údolní nivou řeky Moravy. Lokalitu s nadmořskou výškou 211–212 m lze identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 360 mm : 208 mm, 362 mm : 192 mm.

V kulturní vrstvě byly zaznamenány zlomky věteřovské keramiky. Do kulturní vrstvy i do rostlého podloží byly zahloubeny objekty slezské fáze KLPP (cca 13 objektů) s typickou keramikou.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Kožušanská Str. Věteřov Gruppe. Schlesische Phase der Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. JAKTAŘ, OKR. OPAVA)

KLPP. Sídlišť. Záchranný výzkum.

V období od dubna do října 2011 proběhla série výkopových prací za účelem výstavby dvou rodinných domů (č. akce NPÚ 1/11, 43/11) a jejich technického zázemí (č. akce NPÚ 88/11) v Opavě-Jaktaři. K objevení pravěké lokality vedlo hloubení základových pasů pro novostavbu na parcele č. 2734/6, kde bylo zdokumentováno několik eneolitických sídlištních objektů (viz kap. Eneolit). V souvislosti s výstavbou druhého, částečně do svahu zapuštěného domu (parc. č. 2734/7) a se zasíťováním obou parcel pak byly v ploše odkrývány další objekty datované do eneolitu až pozdní doby bronzové. Polykulturní sídlišť se nachází na mírném jižním svahu nad říčkou Jaktarkou, jejíž koryto kopíruje silnice Jaktař-Zlatníky. Lze ji identifikovat v mapě MZ 1 : 10000, list 25-32-13, v souřadnicích 465:31 mm od Z a J sekční čáry v nadmořské výšce cca 273–274 m n.m. Geologické podloží tvoří sprašová návěj, kterou převrstvuje ornice mocná 0,4 až 0,6 m. Z dosavadních zjištění nelze stanovit rozsah a hranice sídlišť.

Celkově bylo prozkoumáno více než 35 zahloubených objektů - hliníků, obilních sil, oválných sídlištních objektů a sloupových jam (obr. 11.). Do období kultury lužických popelnicových polí zařazujeme předběžně deset z nich (u několika dalších jam bude datace předmětem podrobnějšího rozboru; více k ostatním objektům v kap. Eneolit). Až neobvyklá je koncentrace a především rozloha tří prozkoumaných hliníků; největší dosahoval více než 20 m délky, 11 m šířky a v některých partiích až 3 m hloubky, přičemž byl zachycen pouze jeho severní a západní okraj. Keramika obsažená ve výplni odpovídala typické sídlištní produkci KLPP - přes kontaminaci starším materiálem hliník velice pravděpodobně zanikl někdy v průběhu její slezské fáze. Nálezy jsou nyní ve stavu laboratorního zpracování, jejich podrobný rozbor a interpretace budou předmětem dalšího výzkumu.

Pavla Skalická

Obr. 11. Opava-Jaktař. Pohled na hliník 510. Letecký snímek.

Abb. 11. Opava-Jaktař. Gesamtblick auf die Lehmgrube 510. Luftfotografie.

Resumé

Opava (Kataster Jaktář, Bez. Opava). Lausitzer Urnenfelderkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. KYLEŠOVICE, OKR. OPAVA)

Extravilán. KLPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Dne 3. 3. 2011 byly za archeologického dohledu při zemních pracích souvisejících ze stavbou jižního obchvatu města Opavy, zjištěny porušené popelnicové hroby. Z toho důvodu byly v daném úseku zastaveny veškeré stavební práce a dne 11. 3. 2011 byl zahájen záchranný archeologický výzkum, který trval do 13. 5. 2011. Lokalita se nachází na rovné poloze zhruba 150 m od pravého břehu řeky Moravice a 450 m od levého břehu potoku Strouha. Rozkládá se na rovné šterkové terase překryté hlinitopísčitymi nivními sedimenty v nadmořské výšce 245,94–246,32 m. Na ZM 1 : 10 000 list 15-32-19 je vyznačena body o souřadnicích 472 : 44, 474 : 41, 466 : 36, 464 : 38 mm od západní:jížní sekční čáry.

Po ručním začistění plochy, ze které bylo strojně skryto cca 0,3 m ornice bylo zjištěno, že se hroby koncentrují na ploše o rozměrech zhruba 35 x 25 m a nálezové okolnosti naznačují, že pohřebiště pokračovalo severozápadním směrem k řece Moravici mimo stavbou dotčenou plochu. Celkem bylo po začistění identifikováno 40 velice mělko zahloubených hrobů. Ty byly téměř ve všech případech značně porušeny jednak probíhajícími zemními pracemi, ale především zdejší dlouholetou zemědělskou činností. Z toho důvodu se hrobovou jámu podařilo jasně zachytit ve 12 ti případech a v 11 ti případech se jí naopak nepodařilo rozpoznat vůbec. U zbývajících hrobů byly zachyceny pouze dna hrobových jam, nedovolující rekonstrukci jejich tvaru. Nejčastěji byly ostatky ukládány do oválných a kruhových jam, ale vyskytly se také jámy téměř čtvercové. Ve výbavě hrobů byla patrná značná rozdílnost - zatímco v jednom případě byl hrob pouze jamkový a obsahoval jen samotný popel, tak nejbohatší obsahoval 18 nádob. Nejčastěji tvořilo hrobovou výbavu pět až šest nádob. Kromě keramiky doplňovaly výbavu několika hrobů exempláře štipané industrie nebo bronzové a železné předměty. Na základě předběžného posouzení keramického inventáře jednotlivých hrobů, je možné datovat nově zjištěné pohřebiště do slezské a platténické fáze kultury lužických popelnicových polí.

Další upřesnění přinese až bližší zpracování keramického materiálu.

Jindřich Hlas

Resumé

Opava (Kataster Kylešovice, Bez. Opava). Unbauter Teil der Gemeinde.. Lasitzer Urnenfelderkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

Ul. Dvořákova. KLPP. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 3. 11. 2010 až 7. 10. 2011 probíhal archeologický dohled při stavbě kanalizace v Malých Hošticích. Během dohledu 12. 4. 2011 byl na severním konci ul. Dvořákova před křížením s ul. Opavská zjištěn po odebrání zhruba 0,7 m mocných konstrukčních vrstev komunikace zbytek žárového hrobu. Jeho větší část byla patrně zničena při výstavbě zdejší vozovky v minulosti. Dochovaná situace představovala spodní část větší patrně amforovité nádoby obsahující zbytek kremace. Po jejím vyzvednutí byla zachycena část dna hrobové jámy. Ze získaných nálezů nelze hrob zcela jednoznačně datovat, ale vzhledem ke skutečnosti, že z této části Malých Hoštic je známo pohřebiště lidu KLPP (Pavelčík 1971, 29–30; Juchelka, Moravec 2003, 177–201), lze předpokládat, že zjištěný hrob náleží do této doby.

Jindřich Hlas

Literatura

Juchelka, J., Moravec, Z. 2005: Pohřebiště lužické kultury v Malých Hošticích (okr. Opava). *Přehled výzkumů* 2003, 177–201.

Pavelčík, J. 1971: Žárové pohřebiště v Malých Hošticích. *Přehled výzkumů* 1970, 29–30.

Resumé

Opava (Kataster Malé Hoštice, Bez. Opava). Str. Dvořákova. Lausitzer Urnenfelderkultur. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

PODOLÍ (OKR. BRNO-VENKOV)

„Čtvrť“. KSPP - velatická fáze. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

V souvislosti s hloubením rýh pro dálkový optický kabel firmy VIVO CONNECTION, spol. s.r.o., byly v podolské trati „Čtvrť“ (v okolí bodu GPS: 49°11'40.11"S, 16°44'0.25"V) prozkoumány tři jámové žárové hroby z velatické fáze KSPP (obr. 12.). Všechny hroby měly pravidelné obdélné půdorysy orientované Z – V směrem a obsahovaly keramiku se zbytky kremací. Hroby byly na kovové nálezy vesměs chudé. Podle přítomnosti ojedinělého hrobu z období KŠK (viz. neolit) a starších povrchových nálezů autora lze předpokládat, že se jedná o větší pohřebiště, které mohlo využít starší mohylník ze závěru eneolitu.

K pohřebišti by se mohlo vztahovat sídlišť, které bylo pracovníky ÚAPP Brno zachyceno roku 2005 při budování protipovodňové nádrže SV obce a JV od ZD Podolí (srov. Kos 2006).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2006: Podolí (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 47, 148.